

efter de 3 Maaneders Frist, som er fastsat, at vælge, om de ville indbetale deres Skyld eller have Tiendelaan. Jeg synes, der ikke kan være noget som helst foregrebet derved, idet Staten ikke behøver at beregne Laanesummen større end de Penge, som virkelig skulle bruges. Men af almindelig praktisk Erfaring kender jeg mangfoldige Tilfælde hvor Folk, som i Forvejen ved, at til den og den Tid forestaar der dem en større Udgift, i Løbet af Tiden fra nu og indtil Tiendeloven kan træde ud i Livet, vil forberede sig paa det, idet de kunne spare paa forskellige Maader. En Gaardmand kan f. Eks. afhænde en Hest, en Husmand kan opdrætte en Kalv, og paa forskellig Maade kunne de gøre en Kraftanstrengelse for at skaffe Penge til Veje. Jeg vil anse dette for at være en betydelig Vinding, og det vilde ikke gribe skadeligt ind paa nogen som helst Maade.

Jeg ser nu saa velvilligt paa Forslaget, at jeg mener, at naar Historien en Gang kommer til at omtale de Forhold, som vi her ere ved at forhandle om, vil den sætte Vedtagelsen af denne Lov og Skattelovene i Klasse med de store Landboreformer, som vi fik gennemførte i Begyndelsen af forrige Aarhundrede. I det hele taget vil jeg gøre alt, hvad jeg kan, for at vi nu kunne faa et Resultat ud af denne Sag, og derfor anbefaler jeg den saa godt, som jeg formaar. Jeg skal dog omtale et Forhold, som en æret Landstingsmand har fremdraget i Landstinget ved 2den Behandling af Tiendeloven der, nemlig den ærede Landstingsmand for Skive (Dalsgaard). Saa vidt jeg ved, er han Tiendekommissær og maa altsaa have særlig Kendskab til de Forhold, han talte om. Det ærede Medlem sagde, da han fremsatte sine Anskuelser, at han stod med Dokumenter i Hænderne, som det stod enhver frit for at efterse. Han talte om, hvordan det vilde gaa med en Afløsning af en Kirketiende, hvor der som sædvanlig paahviler Ejerne den Byrde, at de skulle vedligeholde Kirken. Det ærede Medlem opgjorde det saaledes, at denne Kirke, han omtalte, og som havde forsøgt at faa Afløsning, havde haft en aarlig Udgift til Vedligeholdelse gennem 14 Aar af 144 Kr. aarlig — der var en lille Smule mere, men Kirken havde ogsaa haft en Smule Indtægter, saa at dette var den rene Udgift. I Henhold til Loven af 1894, der jo giver Bestemmelsen om, at der skal nedsættes en Kommission til Bestemmelse af, hvor stor

en Sum der skal henlægges til Kirkernes Vedligeholdelse, havde denne Kommission bestemt, at der til denne Kirkes Vedligeholdelse skulde henlægges en Sum af 14,000 Kr. Dermed var altsaa konstateret, hvad der kunde tilkomme disse Tiendejere i Erstatning fra Statskassen af den Fjerdedel plus Skattens Beløb. Men saa kom han endvidere til det Resultat, at da denne Sum var sat saa højt, vilde det blive en forøget Udgift til disse Kirker og Tiendejernerne, og jeg forstod ham saaledes, at det var en Uret, der blev begaaet mod disse Folk. Men naar han saa samtidig — det findes i Landstingstidenden Sp. 1589 — udtalte, at naar de Beløb blev kapitaliserede, som Staten skulde yde, kunde det sammen med Skattens Beløb andrage 3,920 Kr., og man vil da komme til det Resultat, at Renten omtrent vil komme til at svare til det, som Kirkens Vedligeholdelse hidtil har kostet, og selv om vedkommende altsaa ikke havde anden Fordel derved, kunde de dog omtrent slippe lige over. Forslaget, vi behandle her, har jo den Bestemmelse, at hvis nogen er utilfreds med Kommissionens Kendelse, kunne de lade tinglæse en Deklaration, hvorved de for Fremtiden selv paatage sig at holde Kirkerne vedlige, og saa ville de fra Stiftsmidlerne kunne faa udbetalt Renterne af Statens Bidrag og derved omtrent slippe for yderligere Bidrag til Kirkens Vedligeholdelse. Jeg fremdrager blot dette Eksempel for at vise, at alle de, der ere misfornøjede med, at de ikke kunne faa Andel i Statens Bidrag til Afløsningen, dog, naar de faa det kapitaliseret, hvad Kirkens Vedligeholdelse kan blive sat til, kunne faa ikke saa ganske lidt.

Naar jeg ser paa den Uvillie, der i det hele taget har hersket mod Tiendebyrden, imod, at den ene er tiendepligtig og den anden tiendefri, mener jeg, at det er Byrden, vi skulle have bort, og naar vi kunne faa den bort, tror jeg ogsaa, vi kunne være glade ved at faa dette Lovforslag vedtaget, selv om det ikke lykkes at faa foretaget Ændringer deri.

Formanden: Jeg antager, at det ved nogen Medvirken fra de indtegnede Tale- res Side vil kunne lykkes at faa Forhandlingen om den foreliggende Sag ført til Ende i Dag.

Ovesen: Jeg skal gerne efterkomme den højtærede Formands Henstilling og bidrage mit til, at vi kunne blive færdige med denne Forhandling i Dag. Det kan